

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 03.04.2021
Kabul Tarihi / Date Accepted : 06.08.2021
Yayın Tarihi / Date Published : 15.12.2021

 <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2021..-909026>

YARATICI DRAMA TEKNİĞİ KULLANIMININ 8. SINIF İNGİLİZCE DERSİ OKUMA BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE ÖĞRENCİ TUTUMUNA ETKİSİ*

Dilek AYNA¹, Rıfat GÜNDAY²

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersinde okuma becerilerinin geliştirilmesine yönelik yaratıcı dramaya ilişkin tutumlarını saptamaktır. Araştırmanın çalışma gruplarını Samsun merkezde bulunan özel bir ortaokulun 8.sınıfında eğitim gören 40 öğrenci oluşturmaktadır. Bunlardan 20'si deney, 20'si ise kontrol grubunda yer almaktadır. Çalışmadaki deney ve kontrol grupları rastgele belirlenmiş olup süreç, 8. sınıf devlet kitabında bulunan diyaloglarla yürütülmüştür. Kontrol grubu ile devlet kitabındaki diyaloglar ve mevcut eğitim programında bulunan etkinlikler çerçevesinde ders işlenirken deney grubu ile ise söz konusu kitaptaki diyaloglar yaratıcı drama teknikleriyle işlenmiştir. Çalışma 14 haftalık bir zaman diliminde gerçekleştirilmiştir. Her iki gruba da uygulamaya başlamadan önce (1. hafta) ve uygulama sonunda (14. hafta) aynı tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın veri toplama analizinde nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bulgular, yaratıcı drama teknikleri kullanılarak okuma becerisinin geliştirilmeye çalışıldığı deney grubu öğrencilerinin, mevcut geleneksel etkinliklerin izlendiği kontrol grubuna ve ön test tutum ölçeği sonuçlarına kıyasla uygulama süreci sonunda İngilizce okuma becerisine karşı olumlu yönde tutum geliştirdiklerini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil öğrenimi/öğretimi, yaratıcı drama tekniği, okuma becerileri, tutum

THE IMPACT OF USING CREATIVE DRAMA TECHNIQUES ON STUDENT ATTITUDE ON THE 8TH GRADERS' ENGLISH READING SKILLS

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the attitudes of 8th graders towards creative drama in order to improve their reading ability in English class. The study groups are 40 students in the 8th grade of a private secondary school in the centre of Samsun. Of these, 20 are in the experimental group and 20 are in the control group. In practice, experimental and control sample groups are randomly determined. The implementation studies were carried out with the dialogues contained in the 8th grade state book. The dialogues between the control group and the state book were examined within the framework of the activities in the current training program. With the experimental group, the dialogues in the book were continued by applying creative drama techniques. The study took place over a period of 14 weeks. Both groups are given a 1st week before starting the application and 14th at the end of the application. The same attitude scale was applied during the week. Quantitative research method was used in data collection analysis of the research. The findings suggest that experimental group students, whose reading skills were tried to be improved using creative drama techniques, developed a positive attitude towards the ability to read English at the end of the application process compared to the control group where current traditional activities are monitored and the results of the pre-test attitude scale.

Keywords: Foreign language learning/teaching, creative drama technique, reading skills, attitude

* Bu çalışma 8. sınıf İngilizce dersi okuma becerisinin geliştirilmesinde yaratıcı dramanın kullanımı adlı tezden üretilmiştir.

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, dilekayna55@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-5221-2425>

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, rgunday@omu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-8356-5098>

1. GİRİŞ

Yabancı dil eğitiminde yıllardır kullanılan yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler öğrenenlerin hedeflerine ulaşmada büyük önem arz etmektedir. Söz konusu yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler her dönem bilimsel ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle kendilerini yenileyip öğrenme süreçlerine katkı sağlamıştır. Bu bağlamda geleneksel yöntemlerin yetersiz kaldığı 1980’li yıllardan itibaren yaygın bir şekilde uygulanan iletişimsel yaklaşım, 1990’lı yıllarda uygulanmaya başlanan göreve dayalı yaklaşım ve 2000’li yıllardan itibaren tüm dünyada benimsenen eylem odaklı yaklaşım, öğreneni merkez alan ve onlara öğrenme sürecinde aktif olarak rol veren yaklaşımlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yabancı dil öğretiminde yaklaşımlar ve yöntemlerin yanı sıra son yıllarda yabancı dil eğitiminde kullanılabilecek farklı teknik arayışları da dikkat çekmektedir. Çünkü öğrenen için en önemli unsur, etkin ve işlevsel şekilde öğrenme sürecini tamamlamaktır. Buna göre alan yazında karşımıza çıkan ve en sık kullanılan teknikler, soru-cevap tekniği, benzetim tekniği, gösterim tekniği, beyin fırtınası ve rol oyunudur. Aynı zamanda eğitim süreçlerinin diğer alanlarında da sıkça kullanıldığı görülen yaratıcı drama tekniğinin de yabancı dil eğitiminde kullanılmaya başlandığı gözlemlenmektedir. Bu durum alan yazında yapılmış birçok nicel ve nitel araştırmaya yansımıştır.

Türkiye’de de yabancı dil eğitimine yönelik araştırmaların artış gösterdiği alanlardan birisi yabancı dil öğretiminde yaratıcı drama tekniğinin kullanılmasıdır. Zira izlenen yöntemler kadar sınıf içinde uygulanan teknikler de yabancı dil eğitiminde hedeflere ulaşmada önemli rol oynamaktadır ve son dönemlerde yapılmış güncel araştırmalarda da özellikle uygulamaya dönük çalışmalara ağırlık verildiği görülmektedir. Fakat Türkiye’de yabancı dil öğretimi süreçleri diğer ülkelere göre bazı farklılıklar göstermektedir. Bu farklılığın temelinde önemli sorunlar bulunmaktadır. Söz konusu sorunların başında dil öğretiminde öğretmenin aktif, öğrencinin pasif olduğu geleneksel öğretim yöntem ve tekniklerinin tercih edilmiş olması gelmektedir. Oysa yabancı dil eğitiminde başarılı olan ülkelerde öğrencinin aktif olduğu dil öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır.

Eğitim sürecinde öğrenciyi daha çok uygulamaya yönlendiren teknikler drama ve rol oynama teknikleridir. Bu durum dil öğretimi için de geçerlidir. Sözgelimi eylem odaklı yaklaşıma göre, öğrenenin öğrenme sürecine katılımı ve iş birliğine açık olması yaratıcı drama tekniği sayesinde daha anlamlıdır. Eylem odaklı yaklaşımın öğreneni sosyal aktör olarak tanımlaması da öğrencinin yaratıcı drama tekniği sayesinde etkinlik ve görevlerde rol almasıyla mümkündür. Bu bağlamda yaratıcı drama; “bir grubu oluşturan üyelerin yaşam deneyimlerinden yola çıkarak, bir amacın, düşüncenin, doğaçlama, rol oynama vb. tekniklerden yararlanarak canlandırılmasıdır. Bu canlandırma süreçleri deneyimli bir eğitmen eşliğinde yürütülürken kendiliğindenliğe, şimdi ve burada ilkesine, -miş gibi yapmaya dayalıdır ve yaratıcı drama, oyunun genel özelliklerinden doğrudan yararlanır” (Adıgüzel, 2018, s. 43). Benzer bir şekilde, “Yaratıcı drama tekniği, doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerden faydalanarak grup çalışması halinde katılımcıların bir fikri, yaşantıyı, olayı ya da kavramı eski bilişsel süreçleri oyunca faaliyetler içerisinde yeniden canlandırarak anlamlandırması” (San, 2008) olarak da tanımlanabilir. Sonuç olarak, öğrencilerin kendi öğrenme sürecinde öğrendiklerini anlamlandırmaya çalışırken canlandırma yapması ve yaşayarak öğrenmesi, öğrendiklerinin akılda kalma süresini uzattığı gibi, bunların beceriye dönüşmesine de katkıda bulunmaktadır.

Yaratıcı drama tekniği öğrencilere bir gruba dahil olabilmek, ortak düşünme ve işbirlikçi davranışlar geliştirme fırsatı vermektedir. Yaratıcı drama tekniğinin özellikle temel düzey dil öğrenenlerin derse karşı motivasyonlarını arttırdığı ve aktif olarak öğrenim sürecine dahil olmaları açısından uygulanabilecek etkili tekniklerden olduğu bilinmektedir.

Yabancı dil eğitiminde dört temel dil becerisinden birisi okuduğunu anlama becerisidir ve alan yazında her daim “Yabancı dil öğretiminde okuma becerisinin önemli bir yeri olduğuna dikkat çekilmektedir” (Richards & Renandya, 2002). Ayrıca okuma becerisi sadece anlama boyutu açısından değil, aynı zamanda üretim boyutu açısından da önemlidir. Dolayısıyla, okuduğunu anlama becerisi gelişmeden yazma becerisinin gelişmesi de pek mümkün gözükmemektedir ve bu okuma becerisinin geliştirilmesinde izlenen süreç önemlidir. Bu süreç, yalnızca harfleri tanıyarak kelimeleri sese dönüştürme değil, söz konusu süreç sonunda yazarın hedeflediği algılayıcı bir beceri olan anlama ulaşmaktır.

Alan yazında yaratıcı drama tekniklerinin yabancı dil öğretiminde okuma becerisinin geliştirilmesinde kullanımı üzerine yapılan çalışmalar oldukça azdır. Yaratıcı drama üzerine yapılan çalışmalar daha çok okul öncesi dönemi içeren çalışmalardır. Bu konuda birçok görüş hâkimdir. Sözgelimi, “Okul öncesi dönem çocuklarının gelişimi açısından önemli olan dramanın çocuklar üzerindeki etkilerinin araştırıldığı çalışmaların incelenmesi, bu alandaki gelişmeleri ortaya koyması açısından önemlidir” (Yaşar & Aral, 2011). Ayrıca yabancı dil eğitimi üzerine yaratıcı drama çalışmalarının alan yazında sadece konuşma becerisi üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Örneğin, “Yaratıcı drama etkinliklerinin, amaca uygun ve etkili kullanımı, bireylerin konuşma becerilerinin geliştirilmesinde önemli yararlar sağlamaktadır” (Aykaç & Çetinkaya, 2013). Öte yandan son yıllarda ilköğretim

ve yükseköğretim kurumlarında da yaratıcı drama alanında çalışmaların sayısında artış gözlenmektedir. Bunlardan birkaçı şöyledir: “İlköğretim kademelerinde çeşitli derslerde kullanılan yaratıcı drama tekniğinin matematik ve geometri öğretimi için de kullanılabilirdiği” (Yenilmez & Uygan, 2010), Yükseköğretim kurumlarında ise, “Fransızca hazırlık sınıflarına uygulanan yaratıcı drama tekniğinin öğrencilerin Fransızca başarılarına ve Fransızca konuşmaya yönelik tutumlarına olan etkisi araştırılmıştır” (Özçelik & Aydeniz, 2012).

1.1. Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil öğretim yöntemlerinden olan eylem odaklı yaklaşıma dayalı olarak sürdürülen yaratıcı drama tekniği uygulamasının 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce okuma becerilerini geliştirmeye yönelik tutumlarına etkisini araştırmaktır.

1.2. Araştırmanın önemi

Bir yabancı dil öğretiminde uygulamaya karar verilen yöntemler ve teknikler şüphesiz ki seçilecek konu, verilecek bilgi ve kazandırılacak becerilere göre belirlenmeli ve çeşitlilik içermelidir. Bir ders, başından sonuna kadar aynı türde teknik ve etkinlikler izlenerek sürdürülmez. Kalıcı öğrenmeyi sağlayacak öğretim tekniklerinin kullanılması önemlidir. Ayrıca bu araştırma, yaratıcı drama tekniğinin okuma becerisinin gelişimine katkısı konusunda öğrencilerin tutumlarına etkisini tespit açısından önem taşımaktadır. İçselleştirerek öğretimi temel alan yaklaşımların amaçları dikkate alındığında okuma becerisinin kazandırılmasında yaratıcı drama tekniğinin amaca uygun bir boyut içerdiği görülmektedir.

1.3. Problem cümlesi

Yaratıcı drama tekniği yabancı dil eğitiminde okuma becerisinin geliştirilmesine yönelik öğrencilerin tutumlarında ne tür bir etki oluşturmaktadır?

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Yaratıcı drama

Yaratıcı drama ve drama kavramları birbirleriyle ilişkili olmakla birlikte bazı ayrıldıkları noktalar da vardır ve drama kavramının tam olarak Türkçe karşılığı bulunmamaktadır. Köken olarak Yunanca “dran” kavramından türeyen sözcük “yapmak, etmek, eylemek” anlamları taşımaktadır. Yine Yunanca bir sözcük olan “dramenon”’un, seyirlik anlamında kullanıldığı bilinmektedir (San, 2008, s. 57).

Dramanın eğitimdeki kullanımı Dewey’in “yaparak öğrenme” teorisine dayanır. Özellikle çocukların öğrenme süreçlerine yaptığı katkılar yadsınamaz (Gönen & Dalkılıç, 1999). Dramanın eğitimde kullanılmasıyla ilgili birçok uluslararası çalışma vardır. Yurt dışı kapsamında “İngiltere’de Eğitimde Drama adı altında sürdürülen çalışmalar” (Adıgüzel, 2008; Karakaya, 2007; San, 1989) ön plana çıkarken, “Türkiye’de yapılan çalışmalar kapsamında drama tanımlanırken rol oynama ve doğaçlama gibi tiyatro tekniklerinin bir durum, olay veya konuyu ifade etmek amacıyla kullanılan bir yöntem olduğu üzerinde durulmuştur” (Akyol, 2003).

Yaratıcı dramaya gelince, “yaratıcı drama, bir grubu oluşturan üyelerin yaşam deneyimlerinden yola çıkarak bir amacın, düşüncenin, doğaçlama, rol oynama vb. tekniklerden yararlanarak canlandırılmasıdır” (Adıgüzel, 2018, s. 73). Yaratıcı dramanın çok önceden yazılı bir çalışma olmadığı için tanımların, katılımcıların kendi düşünceleri, yaşam deneyimleri ve bilgilerine bakılarak söyledikleri, hareket durumları ve bu durumların doğaçlama biçiminde canlandırmaları olarak tanımlanabildiği görülmektedir. Yaratıcı drama denmesinin en temel sebebi etkinliklerin daha çok doğaçlamalar üzerine oluşturulmasıyla birlikte, drama ortamında bulunan öğrenenlerin etkin katılımcı olma zorunluluğudur. “Bireyi odak alan eğitim yaklaşımları, öğrenenin en iyi biçimde öğrenebilmesi için etkin duruma geçirilmesini, öğrenenin öğrenci yaşantısından ayrılmamasını, öğrenenin ilgi ve gereksinimlerinin ön planda olmasını gerektirir” (Demirel, 1997). Bu bağlamda “yaratıcı drama, öğrenenin aktif katılımı ile yaparak, uygulayarak yaratıcı yönünün ortaya çıkmasına ve becerilerinin gelişmesine fırsatlar sunan bir süreçtir” (Üstündağ, 2001, s. 31).

Öğrenciler kendi aralarında oluşturulması istenilen davranışları, iş birliği, paylaşma ve yardımlaşmayı yaşayarak öğrenir. “Yaratıcı drama teknikleri sayesinde bilgi edinme ve öğrenme isteği artar. Sınıfta yalnızlık hisseden çocuklar diğer çocuklarla kaynaşır, arkadaşlıklar kurarlar” (Dirim, 2002, s. 54-55). Bu istenilen davranışlar, öğrenenin etrafında bulunan insanlarla daha etkili bir iletişim durumunda bulunmayı, kendi fikir ve düşüncelerini başkalarıyla paylaşmayı hedeflemektedir. Aynı zamanda “etkinlikler sırasında ilgi ve yeteneklerinin farkına varırlar. İçinde bulunduğu grubu yönetme ve yönlendirme becerisi kazanırlar” (Kara, 2010, s. 53-54). Böylece “özgür bir ortamda yaratıcılıklarını ve imgesel düşünme güçlerini özgürce kullanırlar” (Adıgüzel, 2018, s. 104). Ayrıca öğrenenlerin karşısındaki kişilerin duygularını ve düşüncelerini anlamasına katkı sağlar. Yaratıcı drama yoluyla, öğretilmek istenen soyut konular somutlaştırılmış hâlde gösterilir. Özellikle ilköğretim döneminde,

yaratıcı drama tekniği öğrenenlere işteşlik duygusu ve paydaşlık duygusu kazandırır ve böylece öğrenciler, yeteneklerini etkili bir şekilde verime dönüştürebilmeyi öğrenip öz benlik duygusunu güçlendirebilirler. Yaratıcı drama etkinlikleri öğrenenlerin yaratıcılıklarını ve üretkenliklerini de artırır.

Yaratıcı drama tekniğinin yabancı dil eğitimi açısından kullanımına gelince, yaparak ve yaşayarak öğrenme en az diğer alanlarda olduğu kadar yabancı dil etkinliklerinin, iletişim becerilerinin ve iş birliğine dayalı eylemlerin geliştirilmesi açısından da oldukça önemli bir tekniktir. Bu teknik sayesinde öğrencilerin etkili dil öğrenmeye yönelik performans ve becerileri artar. Zira drama, rol oynama, doğaçlama ve etkileşim içerir. Böylelikle öğrenilen bilgilerin beceriye dönüşmesi yüksek seviyede gerçekleşir.

2.2. Öğrencilerin kaygı durumu

Alan yazında öğrencilerin dil öğrenme kaygıları üzerine birçok araştırma yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmalardan farklı sonuçlar elde edilmiştir. Örneğin, Kuşçu (2017, s. 88) yaptığı nicel bir araştırmada kaygının görülme düzeyine göre yabancı dil eğitimi üzerinde olumlu ve olumsuz sonuçları olabileceğini ortaya koymuştur. Bu bağlamda öğrencinin kaygı düzeyinin arttığı noktalarda, onlara farklı bakış açıları kazandırarak öğretime katkı sağlama durumları yaratmak oldukça önemlidir. Ayrıca yabancı dil eğitiminde drama tekniğinin öğrencilerin kaygı seviyesini düşürdüğü, özgüven ve motivasyonlarını artırdığı da saptanmıştır. Dahası yaratıcı drama, öğrencilerin araştırma yeteneğini ve bilgilerini yeniden oluşturma fırsatı verir. Öte yandan, yaratıcı drama etkinliklerinde doğaçlama yapan öğrenciler sosyal ortamlarını inşa edebilir, daha duyarlı ve hassas dinleyicilere dönüşebilir, daha uygun ve olgun konuşmacılar olabilirler (Sağlam, 2018).

Yaratıcı drama, dil öğrenme süreçlerinde sonuç odaklı değil de bu sürecin ne kadar önemli olduğunu gösterir. Öğrencinin hata yapma duygusunu geri plana atıp kendi fikirlerini ve düşüncelerini farklı durumlarda farklı kişilerin rollerine girerek ve deneyerek hayata yansıtma durumları üzerine odaklanmak gerekmektedir. Ancak öğrencilerin farklı durumları oluştururken istemedikleri drama ortamlarının oluşturulması onlarda güven ve uyum açısından olumsuzluk oluşturabilir ve öğrencilerin istemedikleri gruplarda bulunmaları durumunda yabancı dil öğrenimi istenen düzeyde gerçekleşmeyebilir. Aynı zamanda öğrenciler canlandırma yaparken kendilerine güvenme ve kendilerini ifade etme noktalarında zorluk yaşayabilir, bu da onların kaygı düzeyini artırabilir. Oysa yaratıcı dramanın hedefinde, öğrenenlerin birbiriyle aralarında etkileşim sağlamak ve sosyalleşmelerini arttırmak vardır. Böyle durumlarda öğretmen cesaretlendirici ve yönlendirici olmalıdır.

2.3. Motivasyon ve ilgi

Motivasyon yabancı dil öğrenme/öğretme süreçlerine katkı sağlayan en önemli etkenlerden biridir. Yabancı dil öğretiminde, öğrenciler yeterince motive edilmez ise öğretilmek istenilen ders kazanımlarında başarısızlık oluşur. Öğrenciler için hem iç hem de dış motive edici faktörler vardır. İç motivasyon, öğrencinin yabancı dil gelişimine yönelik kendisinin yaptığı çalışmalardır. Dış motivasyonda ise öğrenci öğretmen tarafından gözlemlenip yönlendirilebilir.

İyi bir şekilde ayarlanmış bir yaratıcı drama etkinliğiyle desteklenmiş yabancı dil dersi, çekingen ve içine kapanık olan öğrencileri derse dâhil etmede en iyi yöntemdir. Bu şekilde grup çalışmaları ve dinamiği meydana gelir. “Yaratıcı drama etkinliklerinin motivasyon arttırmada ve konuşma becerilerinin geliştirilmesinde büyük bir etkisi olduğu belirlenmiştir” (Aldağ, 2010, s. 16). Diğer yandan bir şeyi öğretirken öğrencilerin dikkat ve motivasyonlarının sürekli açık tutulması son derece önemlidir. Bu çerçevede ilginç etkinliklerle öğrencilerin ilgisini çekmek, sınıf ortamında sürekli değişiklikler yapmak, beş duyu organını uyaran araçlar kullanmak ve derslerde uygulamalı örneklere yer vermek şeklindeki etkinlikler öğrenme süreçlerine önemli katkı sağlar (Senemoğlu, 2005, s. 43).

Bunu yapabilmek için rol oynama ve yaratıcı drama etkinliklerinin öğrenciyi güdeleyecek şekilde planlanmasına gereksinim duyulmaktadır. İyi bir planlama doğrultusunda yaratıcı drama tekniği sınıfta kullanıldığında sadece konuşma becerisinin gelişimiyle sınırlı kalmayıp tüm dil becerilerinin ve dil bileşenlerinin öğrenimine katkı sağlayabilir.

2.4. Okuduğunu anlama becerisi

Okuma, anlatılmak istenileni doğru bir şekilde anlama ve yorumlama becerisine denir (Grabe & Stoller, 2002). Okuma sırasında, göz ve beyin ortaklaşa çalışması, beyin okuduklarını anlamak için hem zihinsel hem de dilsel ve dil dışı örüntüleri kullanmak amacıyla beyin hücrelerinin birçoğunu harekete geçirmesi, dil sembollerinin anlamlandırılması, dil öğeleri arasında örüntüler oluşturularak yeni düşüncelerle var olan problemlere çözümler üretilmesi gibi etkinliklerin gerçekleştiği ifade edilmiştir (Tosunoğlu, 2002, s. 548). Razon’a göre (1982) okuma, yazılı veya basılı işaretleri belli kurallara uyarak seslendirmektir. Akyol’a göre (2012) ise okuma, ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma sürecidir.

Yaratıcı drama tekniği sayesinde öğrenciler, yaratıcı düşünme becerilerini ve hayal gücünü de sürece dâhil ettiklerinde ortaya farklı metinler çıkar ve bu metinler çocukların okuma ve yazma becerilerini geliştirir (Baldwin & Fleming, 2003). Yabancı dil derslerinde yaratıcı drama tekniğiyle okunan metinlerin daha anlaşılır olmasını sağladığı gibi daha kalıcı bir öğrenmenin gerçekleştirilebilmesine katkıda bulunur (Kütükçü, 2010, s. 71).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın modeli

Nicel araştırma yöntemine dayalı bu çalışmada deneysel model izlenmiştir. Bu modelde, gruplara müdahale etmeksizin yansız atama yoluyla deney ve kontrol grupları belirlenmiştir (Balcı, 2016). Gruplardan biri 20 kişilik deney grubunu, diğeri 20 kişilik kontrol grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın uygulanma kısmı, 2 haftası ön test ve son test sınavı, 12 haftası da uygulama etkinlikleri olmak üzere toplam 14 haftalık bir sürede tamamlanmıştır. Nicel araştırmalar yoluyla evreni temsil özelliğine sahip bir örneklemden elde edilen veriler üzerinde araştırma hipotezlerini test etmek ve genellemelere ulaşmak mümkündür (Başol, 2008).

Hem deney hem de kontrol gruplarında her hafta öğrencilerin amaçlanan davranışı gerçekleştirmesi için 8.sınıf İngilizce ders kitabından okuma becerisinin gelişimine yönelik diyaloglar seçilmiştir. 12 haftalık uygulama sürecinde okuma becerisini geliştirmeye yönelik aynı diyaloglar, deney grubunda drama etkinlikleriyle işlenirken, kontrol grubu ile mevcut programlardaki etkinlikler izlenerek işlenmiştir. Her iki örneklem grubunun dersleri arka arkaya gelecek şekilde ayarlanmıştır.

Deney grubu öğrencileri ile drama uygulamaları 2 ders saati süresince sürdürülmüştür. Ders plan içerikleri, Gagne'nin öğretim modeline göre; ısınma, dikkat çekme, konu hakkında ön bilgi verme, materyallerin anlatımı, kazanım hakkında öğrenciye bilgi verme, destek sağlama, öğrencilerin hedef davranışı görmesi, dönüt verme aşamalarına dikkat edilerek hazırlanmıştır. Deney grubunda öğrenciler ikerli-üçerli gruplara ayrılmıştır. Gruplar cinsiyet farkı dağılımı gözetilerek oluşturulmuştur. Grupların seçiminde aynı öğrencilerin sürekli olarak aynı grupta olmamasına özen gösterilmiştir. Uygulanan yaratıcı drama tekniklerinde her grubun farklı öğrenci gruplarıyla oluşturulması sağlanmıştır. Bundan dolayı öğrenciler, bazen doğum günleri dikkate alınarak, bazen ise seçtikleri renklere göre rastgele gruplara ayrılmıştır. Araştırma sürecinde öğrencilerin derslere tam katılımı sağlanmaya çalışılmıştır. Her bir gruba farklı konuşma metni düşecek şekilde haftalara göre ünitelerde yer alan diyaloglar dengeli bir biçimde dağıtılmıştır. Her etkinlikten önce öğrencilere öğretmen tarafından yapılandırılmış rol kartları dağıtılmıştır. Her bir öğrenciden dönüt sağlanmış olup etkinlikler farklı öğrencilerle tekrarlanmıştır. Burada kaygı düzeyi yüksek öğrenciler motive edilerek onların da etkinliğe katılmaları sağlanmıştır. Bununla birlikte öğretim programında yabancı dilde okuma temaları ve ders kazanımları dikkate alınarak yaratıcı drama teknikleri uygulanmıştır. Kontrol grubunda ise, 12 hafta boyunca mevcut eğitim programında yer alan etkinlikler uygulanmıştır. Her hafta kitaptaki diyaloglar sadece okunarak işlenmiştir. Öğretmen, diyalogu istekli ve gönüllü öğrencilere söz hakkı vererek okutmuştur. Ardından diyalogla ilgili alıştırmaları yaptırmıştır. Ardından çoktan seçmeli sorular cevaplanarak geleneksel öğretim yöntemi ve tekniğiyle derse devam edilmiştir. Süreç öğretmen merkezli bir yöntemle sürdürülmüştür. Öğretmen, mevcut eğitim programı çerçevesinde daha çok teorik bilgi verip öğrencilerin bu bilgiler çerçevesinde okuduğu metni anlamalarını, sözcükleri ve dilbilgisi kurallarını öğrenmelerini hedeflemiştir.

3.2. Araştırmanın evreni

Araştırma, 2019-2020 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde 6 haftası yüz yüze, pandemi nedeniyle kalan 6 haftası da uzaktan eğitimle olacak şekilde Samsun ili, Atakum merkez ilçesinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Samsun Özel Atakum Ortaokulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın deneysel desenini oluşturmak için ilköğretim II. Kademe 8. sınıf öğrencilerinden iki grup seçilmiştir. Katılımcıların tamamı 13 yaşındadır. Rastgele seçilen gruplardan biri 20 kişilik deney grubu (10 erkek, 10 kız), diğeri 20 kişilik kontrol grubu (9 erkek, 11 kız) olarak belirlenmiştir. Araştırma 8. sınıfta öğrenim gören 40 öğrenci ile sürdürülmüştür.

3.3. Verilerin toplanması ve analizi

Öğrencilerin yaratıcı drama uygulamasına yönelik tutumlarını saptamak amacıyla deney grubu ve kontrol gruplarına sürecin başında (1. hafta) ve sürecin sonunda (14. hafta) aynı tutum ölçeği uygulanmıştır. Bu araştırmada, Şenol Orakçı tarafından geliştirilen 5'li likert tutum ölçeği gerekli izinler alınarak katılımcılar üzerinde uygulanmıştır. Tutum anket ölçeğinde, öğrencilere 10 tane soru yöneltilmiştir. Bu sorularla yabancı dilde okuma becerisi ve bu becerinin geliştirilmesinde önemli rol oynayan sözcük ve dilbilgisi öğrenimine yönelik yaratıcı drama tekniği kullanmanın tutuma etkisini ölçmek hedeflenmiştir. Ölçekte kullanılan 1., 2., 3., 5. ve 6. sorular okuma becerisi, 4. ve 8. sorular sözcük öğretimi 7., 9. ve 10. sorular dilbilgisi öğretiminde yaratıcı drama tekniğinin kullanımı ile ilintilidir. Araştırmada istatistiksel analiz tekniklerinden frekans analizi,

tanımlayıcı istatistik analizi, güvenilirlik analizi ve ortalama karşılaştırma testleri kapsamında hipotez testleri kullanılmıştır. Hipotez testlerinden Wilcoxon eşleştirilmiş sıra testi kullanılmıştır. Hipotez testlerinde tanımlayıcı istatistik olarak medyan (M) ve değişim aralığı (R) değerleri verilmiştir. İstatistiksel uygulamalar IBM SPSS programının 22. sürümü kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada hata payı %5 olarak alınmıştır. Sonuçlara bakıldığında güvenilirlik düzeyleri oldukça yeterlidir, bundan dolayı normal dağılım olduğu belirtilmiştir.

3.4. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 25.10.2019

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2019/330

4. BULGULAR

Yaratıcı drama tekniği kullanmanın İngilizce okuma becerisinin geliştirilmesine yönelik öğrencilerin tutumunda bir etki oluşturup oluşturmadığının araştırıldığı bu çalışmada öğrencilere uygulanan ölçekten elde edilen veriler yorumlanmakta ve değerlendirilmektedir. Ölçek soruları, Hiç katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4), Tamamen katılıyorum (5) şeklindeki ölçek puanlarıyla değerlendirilmiştir. Bu bağlamda Tablo 1’de yaratıcı drama eğitimi öncesi ölçeğe ait okuma, sözcük ve dilbilgisi alt boyutlarının güvenilirlik analizi sonuçları şöyledir:

Tablo 1.

Deney Grubu ve Kontrol Grubu Yaratıcı Drama Eğitimi İçin Alt Boyutlara Yönelik Eğitim Öncesi Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Alt boyut	Madde	\bar{X}	SS	Düzeltilmiş Madde Korelasyonu	Alfa
Okuma	s1	2.65	1.167	0.467	0.709
	s2	3.25	0.809	0.725	
	s3	3.33	0.572	0.344	
	s5	2.83	0.781	0.584	
	s6	2.70	0.853	0.316	
	Sözcük	s4	2.43	0.813	
s8		3.10	0.810	0.245	
Dilbilgisi	s7	2.50	0.599	0.437	0.608
	s10	3.18	0.636	0.437	

\bar{X} : Aritmetik ortalama, SS: Standart sapma

Sonuçlara göre bu alt boyutların güvenilirlik katsayısı olan Cronbach alfa değerleri okuma alt boyutu için 0.709, sözcük için 0.394 ve dilbilgisi için 0.608 olarak tespit edilmiştir. Dilbilgisi boyutunda 9. sorunun düzeltilmiş madde korelasyonu negatif olduğu için, eğitim öncesi verilerde bu soru analiz dışı bırakılmıştır. Geriye kalan maddelerin tamamında düzeltilmiş madde korelasyonu pozitif ve sözcük alt boyutu dışında diğer tüm alt boyutların güvenilirlik düzeyleri oldukça yeterlidir. Yaratıcı drama tekniğinin uygulandığı deney grubu ile mevcut eğitim programının izlendiği kontrol grubu öğrencilerinin yaratıcı drama tekniğine yönelik tutum ölçeği ön test ve son test puanları arasında karşılaştırmalar yapılarak anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığına dair Wilcoxon eşleştirme testi yapılmıştır. Sonuçlar okuma, sözcük ve dilbilgisi kategorilerine ayrılmış tutum ölçeği verileri üzerinden değerlendirilmiştir.

Tablo 2.

Okuma Alt Boyutu Anket Puanları İçin Hipotez Testi Sonuçları

Grup	Drama eğitimi		P
	Önce	Sonra	
Deney	3.4 (1.4)	4.7 (0.6)	<0.001
Kontrol	2.6 (2)	3.2 (1.2)	<0.001
P	<0.001	<0.001	

Hem deney grubu hem de kontrol grubunun ön test ve son test tutum puanları arasında artı yönde bir fark olmakla birlikte, deney grubunun son testteki tutum puanları kontrol grubuna oranla daha çok artmıştır. Bu

sonuçlar yaratıcı drama eğitimi açısından anlamlı bir farklılık sağlamıştır. Bu da yabancı dilde okuma becerisini geliştirmeye yönelik etkinliklerde yaratıcı drama tekniğini kullanmanın öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Okuma becerisine yönelik etkinlikler süresince drama tekniğine yer verilmesi, öğrencilerin diyalog metinlerindeki sözcüklerin sadece telaffuz biçimlerini değil aynı zamanda anlamlarını da kolayca kavrayabilmelerine yardımcı olacağı gibi diyalogun canlandırılması ile de karşılıklı konuşma cümlelerinin içeriklerini kolayca keşfedebilmelerine katkı sağlayacaktır.

Tablo 3.
Sözcük Alt Boyutu Anket Puanları İçin Hipotez Testi Sonuçları

Grup	Drama eğitimi		P
	Önce	Sonra	
Deney	3 (2)	5 (3)	<0.001
Kontrol	2.5 (2.5)	3 (1.5)	0.010
P	0.004	<0.001	

Tablo 3 incelendiğinde, drama eğitiminde kullanılan tekniklerin öğrencilerin sözcük edinimine önemli oranda katkı sağladığı saptanmıştır. Zira deney grubu öğrencilerinin sözcük öğrenimine ilişkin son test tutum ölçeği puanları, hem ön test hem de kontrol grubunun sonuçlarına göre çok yüksek oranda artış göstermiştir. Öğrencilerin drama etkinlikleriyle soyut sözcükleri somut hâle dönüştürüp oyunlaştırarak ifade etmeleri daha kolay öğrenmelerini sağlamaktadır. Drama tekniği sayesinde farklı duylara hitap etme söz konusu olduğu için öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde etkilemiştir.

Tablo 4.
Dilbilgisi Alt Boyutu Anket Puanları İçin Hipotez Testi Sonuçları

Grup	Drama eğitimi		P
	Önce	Sonra	
Deney	3 (2)	4.7 (0.67)	<0.001
Kontrol	2.5 (1.5)	3 (1.67)	0.025
P	0.035	<0.001	

Deney grubunun tutum ölçeği son test sonuçlarında hem ön test sonuçları hem de kontrol grubu sonuçlarına göre anlamlı ölçüde farklılık gözlenmektedir. Drama eğitiminde, öğrenciler diyalog metinlerinde geçen dilbilgisi yapılarını ezberlemek yerine, farkına varmadan yaparak-yaşayarak öğrendikleri için tutumlarında farklılık görüldüğü sonucuna varılabilir. Yaratıcı drama eğitimi öncesi ve sonrasında deney ve kontrol grupları arasında okuma, sözcük ve dilbilgisi alt boyut tutum ölçeği test sonuç puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmektedir ($p < 0.05$). Test istatistikleri ve sonuç puan ortalamalarına bakıldığında, yaratıcı drama eğitimi sonrası deney grubu ve kontrol grubu tutum ölçeği puanları arasındaki fark yüksekte alçağa doğru sözcük, dilbilgisi ve okuduğunu anlama şeklinde sıralanmaktadır. 12 haftalık uygulama sonrasında deney grubu öğrencilerine tekrar verilen tutum ölçeği testinin güvenilirlik analizi sonuçları aşağıdaki tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.
Deney Grubunun Yaratıcı Drama Eğitimi İçin Alt Boyutlara Yönelik Eğitim Sonrası Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Alt boyut	Madde	\bar{X}	SS	Düzeltilmiş Madde Korelasyonu	Alfa
Okuma	s1	3.83	1.059	0.807	0.927
	s2	3.88	0.883	0.856	
	s3	3.88	0.757	0.812	
	s5	4.10	0.841	0.799	
	s6	4.28	0.751	0.770	
	Sözcük	s4	4.13	0.911	
s8		3.95	1.085	0.629	
Dilbilgisi		s7	3.80	1.114	0.736
	s9	3.78	1.209	0.850	
	s10	4.18	0.813	0.708	

\bar{X} : Aritmetik ortalama, SS: Standart sapma

Yaratıcı drama eğitimi sonrası ölçeğe ait okuma, sözcük ve dilbilgisi alt boyutlarının güvenilirlik analizi sonuçlarına göre bu alt boyutların güvenilirlik katsayısı olan Cronbach alfa değerleri okuma alt boyutu için 0.927, sözcük için 0.765 ve dilbilgisi için 0.864'tür. Eğitim sonrasında tüm alt boyutlar için maddelerin tamamında düzeltilmiş madde korelasyonu pozitif ve tüm alt boyutların güvenilirlik düzeyleri artmış ve oldukça yeterlidir.

Deney grubu öğrencilerinin yaratıcı drama tutum ölçeğine yönelik ön test ve son testten elde edilen bulgular detaylı olarak değerlendirildiğinde aşağıda tablodaki verilen sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

Tablo 6.

Deney Grubunun Yaratıcı Drama Etkinliği Öncesi Memnuniyet Yanıtlarının Frekans Analizi Sonuçları

Soru	Grup	N	%
s1	1	9	22.5
	2	8	20
	3	12	30
	4	10	25
	5	1	2.5
s2	1	1	2.5
	2	6	15
	3	15	37.5
	4	18	45
s3	2	2	5
	3	23	57.5
	4	15	37.5
s4	1	6	15
	2	13	32.5
	3	19	47.5
	4	2	5
s5	1	2	5
	2	10	25
	3	21	52.5
	4	7	17.5
s6	1	4	10
	2	10	25
	3	20	50
	4	6	15
s7	1	1	2.5
	2	19	47.5
	3	19	47.5
	4	1	2.5
s8	1	1	2.5
	2	8	20
	3	17	42.5
s9	2	11	27.5
	3	23	57.5
	4	6	15
s10	2	5	12.5
	3	23	57.5
	4	12	30

Tablo 7.

Deney Grubunun Yaratıcı Drama Etkinliği Sonrası Memnuniyet Yanıtlarının Frekans Analizi Sonuçları

Soru	Grup	N	%
s1	1	1	2.5
	2	3	7.5
	3	11	27.5
	4	12	30
	5	13	32.5
s2	2	1	2.5
	3	15	37.5
	4	12	30
	5	12	30
s3	3	14	35
	4	17	42.5
	5	9	22.5

Tablo 7 (devamı).*Deney Grubunun Yaratıcı Drama Etkinliği Sonrası Memnuniyet Yanıtlarının Frekans Analizi Sonuçları*

Soru	Grup	N	%
s4	2	2	5
	3	8	20
	4	13	32.5
	5	17	42.5
s5	3	12	30
	4	12	30
	5	16	40
s6	3	7	17.5
	4	15	37.5
	5	18	45
s7	1	1	2.5
	2	5	12.5
	3	8	20
	4	13	32.5
	5	13	32.5
s8	2	4	10
	3	12	30
	4	6	15
	5	18	45
s9	2	8	20
	3	10	25
	4	5	12.5
	5	17	42.5
s10	3	10	25
	4	13	32.5
	5	17	42.5

Tablo 6 ve 7’de deney grubunun yaratıcı drama etkinliği öncesi ve sonrası memnuniyet yanıtlarının frekans analizi sonuçları verilmiştir. Yüzdesel dağılımlara bakıldığında, öğrencilerin etkinlik sonrasında vermiş oldukları yanıtların daha yüksek puana sahip gruplarda toplandığı gözlemlenmektedir. Sonuçlar soru bazında daha detaylı olarak değerlendirildiğinde;

- 1- Sınıfta yaratıcı drama teknikleriyle diyaloglar canlandırıldığı zaman okuduğumu daha iyi anlayabiliyorum.

Sonuçlar, okuduğunu anlama becerisinde yaratıcı drama etkinliklerine karşı olumsuz düşünen öğrencilerin drama eğitimi sonrasında tutumlarının değiştiğini ortaya koymaktadır. Etkili bir okuyucu, anlayarak okumayı başarmak için, metinle kendi yaşantısını ilişkilendirebilme, bilgiyi özetleyebilme, sonuç çıkarma, metne yönelik sorular oluşturma gibi uygulamaları etkin bir şekilde yapabilmelidir (Allen, 2003). Tutum ölçeği yüzdelik dilimine bakıldığında konuşma metinlerinin yaratıcı drama tekniği uygulanarak işlenmesinin okuduğunu anlamayı kolaylaştırdığına dair olumlu yönde değişim söz konusudur. Sürecin başında ölçek ilk uygulandığında hiç katılmayanların oranı %22,5, tamamen katılanların oranı %2,5 iken, süreç sonunda ölçeğin son uygulanmasında hiç katılmayanların oranı %2,5’e gerilerken, tamamen katılanların oranı %32,5’e yükselmiştir.

- 2- Diyalog metinleri, sınıf içi etkinliklerde görsel materyallerle desteklediğinde okuduğumu anlamamı kolaylaştırıyor.

Öğrenciler, görseller ve drama tekniğini bir arada kullanmanın okuma becerisine yönelik olumlu tutum geliştirmelerine olanak sağladığı görüşündedirler. Ölçeğin ilk uygulanmasında öğrencilerin %2,5’i hiç katılmazken, tamamen katılan öğrenci oranı %0’dır. Ölçeğin son uygulanmasında ise hiç katılmayanlar %2,5’lik oranı korumakla birlikte tamamen katılanlar %30 oranındadır.

- 3- Diyalog metinleri ünlü birileri tarafından seslendirildiğinde dikkatimi daha çok verdiğim için anlamamı kolaylaştırıyor.

Üçüncü sorunun verileri irdelendiğinde, diyalog metinlerinin sesletiminin farklı kişiler tarafından yapılmasının öğrencilerin drama sonrasında okuduğunu anlamada olumlu yönde tutum geliştirmelerini sağladığı sonucuna varılabilir. Ölçeğin ilk uygulanmasında hiç katılmıyorum diyen öğrenci oranı %0, katılmıyorum diyen öğrenci oranı %5 iken, tamamen katılan öğrenci oranı da %0’dır. Bu soruya öğrencilerin %57,5’i kararsızım şeklinde

yanıt vermiştir. Ölçeğin son uygulanmasında ise hiç katılmayanların ve katılmayanların oranları %0 iken tamamen katılanların oranı %22,5 olmuştur.

- 4- Diyalog metinleri konularına göre hem görsel hem de işitsel materyallerle birleştirilerek sunulduğunda cümlelerin içerisinde bulunan kelimelerin anlamlarını tahmin edebiliyorum.

Öğrenciler farklı duyularını kullanarak sürece katıldıkları için sözcüğün uzun süreli belleğe geçmesi hızlanmıştır (Pincotti, 2000). Drama tekniklerinde farklı duyular işe koşulduğu için süreç sonunda öğrencilerin tutumlarında olumlu yönde anlamlı bir artış olmuştur. Ölçeğin ilk uygulanmasında öğrencilerin %15'i hiç katılmakzen, tamamen katılan öğrenci oranı %0'dır. Ölçeğin son uygulanmasında ise hiç katılmayanların ve katılmayanların oranları %0 iken tamamen katılanlar %42,5 olmuştur, bu oldukça büyük bir artıştır.

- 5- Diyalog metinlerinin geçtiği farklı ortamlardaki durumların sahne oyunları ile canlandırılması özgüvenimi arttırıyor.

Diyalogların sahne oyunları ile canlandırılarak öğrencilere sunulmasının da onların özgüvenini artırdığı ve okuma becerisine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Ölçeğin ilk uygulanmasında hiç katılmıyorum diyen öğrenci oranı %0 ve tamamen katılan öğrenci oranı da %0'dır. Bu soruya öğrencilerin %57,5'i kararsızım şeklinde yanıt vermiştir. Ölçeğin son uygulanmasında ise hiç katılmayanların oranı %0 iken tamamen katılanların oranı %42,5 gibi yüksek bir orana ulaşmıştır.

- 6- Diyalog metinlerini doğrudan okumak yerine diyalogda bulunan karakterleri canlandırarak okumak hafızamda tutabilme süresini arttırmaktadır.

Metinde geçen karakterlerin canlandırılması öğrencilerin okuma becerisine karşı olumlu tutum kazanmalarını sağlamıştır. Ölçek ilk uygulandığında hiç katılmıyorum diyen öğrenci oranı %10, katılmıyorum diyen öğrenci oranı %0 iken, tamamen katılan öğrenci oranı da %0'dır. Öğrencilerin %52,5'i bu soruya kararsızım şeklinde yanıt vermiştir. Ölçeğin son uygulanmasında ise hiç katılmayanların ve katılmayanların oranı %0 iken tamamen katılanların oranı %40'tır.

- 7- Diyalog metinleri, sahne oyunları kullanılarak yapıldığında farkında olmadan diyalogda geçen dilbilgisi yapılarını öğreniyorum.

Beşinci sorunun aksine burada da bir yandan okuduğunu anlama becerisi geliştirilirken, diğer yandan da dilbilgisi kurallarının kavranması söz konusudur. Diyalogların canlandırılmasında yaratıcı drama tekniğinin kullanılması bağlam içerisinde yüksek motivasyonla sıkıcı dilbilgisi kurallarını eğlenerek öğrenme olanağı sunmaktadır. Yaratıcı drama tekniğiyle dilbilgisi öğretimi öğrencilerin tutumunda olumlu anlamda bir artış göstermiştir. Sürecin başında ölçeğin ilk uygulandığında hiç katılmayanların oranı %2,5 tamamen katılanların oranı %0 iken, süreç sonunda ölçeğin son uygulanmasında hiç katılmayanların oranı %0'a düşerken, tamamen katılanların oranı %32,5'e yükselmiştir.

- 8- Diyalog metinlerinin okuduğu sırada, karakterin duygusuna göre ses tonunun değiştirilerek sesletimin yapılması diyaloga ve sözcüklere odaklanmamı sağlıyor.

Diyalogların seslendirilmesinde karakterin duygusuna göre ses tonunun değiştirilmesinin öğrenenin metne odaklanmasını artırdığı ve olumlu yönde tutum sergilemelerini sağladığı sonucuna varılmıştır. Böylece öğrenciler sözcükleri ve telaffuzlarını farkında olmadan öğrenirler ve içselleştirirler. Çünkü sözcüklerin yüklediği duygunun yaşayarak öğrenilmesi söz konusudur (Sinatra & Gemake, 1983). Ölçek ilk uygulandığında hiç katılmıyorum diyen öğrenci oranı %2,5, katılmıyorum ve tamamen katılıyorum diyen öğrenci oranları ise %0'dır. Ölçeğin son uygulamasında ise hiç katılmayanların oranı %0 iken tamamen katılanların oranı %45 olmuştur.

- 9- Diyaloglar metinlerinde geçen cümlelerin yapıları rol oynama tekniğiyle canlandırılarak sunulduğunda okuduğumu daha iyi anlayabiliyorum.

Öğrenciler diyalogdaki sözcükleri ve dilbilgisi yapılarını bir bütünlük içerisinde drama tekniği ile öğrenirken aynı zamanda okuma becerilerini de geliştirmektedirler. Zira diyalogun canlandırılması sayesinde iletişim sırasında kullanılacak yapıları öğrenebilmekte ve böylece iletişim becerileri de gelişmektedir (Whiteson, 1996). Bu doğrultuda, etkileşim hâlinde ve canlandırarak öğrenmenin öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde değiştirdiği dikkat çekmektedir. Ölçeğin ilk uygulamasında hiç katılmıyorum diyen öğrenci oranı %10, tamamen katılan öğrenci oranı da %0'dır. Bu soruyu öğrencilerin %50'si kararsızım şeklinde yanıtlamıştır. Ölçeğin son uygulamasında ise hiç katılmayanların ve katılmayanların oranları %0 iken tamamen katılanların oranı %45 olarak görülmektedir.

10- Sahne oyunları ve farklı drama teknikleri ile diyalogları canlandırmak, yabancı dil dersine olan motivasyonumu ve dilbilgisi kurallarını cümle içerisinde kolayca kullanabilme becerimi arttırıyor.

Elde edilen verilere göre, sahne oyunları ve farklı drama teknikleri ile öğretilen diyalogların öğrencilerin motivasyonunu ve okuma becerisine karşı olumlu tutumlarını arttırdığı görülmektedir. Ölçeğin ilk uygulamasında öğrencilerin %0'ı hiç katılmazken, tamamen katılan öğrenci oranı da %0'dır. Bu soruya öğrencilerin %57.5'i kararsızım şeklinde yanıt vermiştir. Ölçeğin son uygulanmasında ise hiç katılmayanların ve katılmayanların oranları %0 iken tamamen katılanlar %42.5'e yükselmiştir.

Deney grubuna eğitim sürecinin başında ve diyalog metinleri yaratıcı drama teknikleri kullanılarak işlendikten sonra sürecin sonunda tekrar uygulanan drama tutum ölçeği sonuçları karşılaştırıldığında ön test ve son test arasında oldukça anlamlı farkların olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak elde edilen verilerden hareketle uygulanan yaratıcı drama tekniklerinin öğrencileri güdülediği gözlemlenmiştir. Drama etkinlikleri sırasında öğrenciler kendi materyallerini kendi imkânları doğrultusunda sağladıkları için içsel motivasyonlarını da arttırmıştır.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Yabancı dil öğretiminde başarı hedefine ulaşmada doğru bir yöntem ve tekniğin izlenmesi derslerin çeşitli etkinlik ve zengin materyaller eşliğinde yürütülmesi oldukça önemlidir. Doğru bir yaklaşım veya yöntemin, yöneme ve öğrenci düzeyine uygun tekniklerin seçilmemesi durumunda, öğrencilerin motivasyonu ve derse ilgileri azalacak, dolayısıyla öğrenme düzeyi düşük kalacaktır. 21. yüzyılda bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler doğrultusunda insanlar arasında iletişim ve etkileşimin arttığı, her türlü araç ve materyale kolayca erişilebildiği bir dönemde öğretmenin sadece mevcut program ve ders kitabına dayalı etkinliklerle yabancı dil dersini yürütmesi öğrencilerin beklentilerine cevap verememektedir. Yabancı dil eğitiminin öğretmen merkezli ve anlatıma dayalı bir şekilde sürdürülmesi durumunda öğrencilerin temel dil becerilerini istendik düzeyde geliştirmeleri olanaksız görülmektedir. Bunun yerine öğretmen organizatör görevi üstlenerek dil derslerini öğrencilerin aktif rol aldığı teknik ve etkinliklerle sürdürmelidir.

Yaratıcı drama tekniği, eylem odaklı yaklaşımın da ön gördüğü gibi öğrencilerin hedef dili eylemler gerçekleştirerek ve sosyal aktörler olarak öğrenmelerine olanak sağlamaktadır. Bu tekniğin uygulandığı araştırma sürecinde öğrencilerin eğitimden oldukça zevk aldıkları ve sürece dâhil oldukları gözlemlenmiştir. Ayrıca elde edilen sonuçlara göre, yabancı dil eğitiminde yaratıcı drama tekniğinin öğrencilerin kaygı düzeylerini azalttığı ve derslere katılımlarını arttırdığı görülmüştür. Öğrenme sürecine aktif katıldıkları için hem işlenen konuları istekle öğrendikleri hem de öğrendiklerini başarılı bir şekilde beceriye dönüştürdükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak bu çalışmada, sadece deney grubu ile kontrol grubu arasında deney grubunun lehine gelişen fark değil, aynı zamanda deney grubundaki öğrencilerin tutum ölçeği ön test ve son test uygulamasından elde edilen veriler karşılaştırıldığında, yaratıcı drama tekniğinin öğrencilerin İngilizce okuma becerisine yönelik tutumlarına önemli ölçüde katkı sağladığı görülmüştür. Ayrıca bu çalışma, bundan sonra yapılacak olan yaratıcı drama tekniğiyle öğrencilerin dinlediğini anlama ve yazma becerilerine karşı tutumları ya da yaratıcı drama tekniğini kullanmanın kültür aktarımına etkisini konu edinen çalışmalara kaynak olacaktır.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Ö. (2008). Türkiye'de eğitimde yaratıcı dramanın yakın tarihi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(5), 7-50.
- Adıgüzel, Ö. (2018). *Eğitimde yaratıcı drama*. Pegem Akademi.
- Akyol, A. (2003). Drama ve dramanın önemi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 0-0.
- Akyol, A. (2012). Okul öncesi eğitimde drama ve öğretmenin rolü. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(1), 105-115.
- Allen, S. (2003). An analitic comparison of three models of reading strategy instruction. *Internal Review of Applied Linguistics in Language Teaching (IRAL)*, 41, 319-338.
- Aykaç, M. & Çetinkaya, G. (2013). Yaratıcı drama etkinliklerinin Türkçe öğretmen adaylarının konuşma becerilerine etkisi. *Turkish Studies*, 8(9), 671-682.
- Balcı, A. (2016). *Okuma ve anlama eğitimi*. Pegem Akademi.
- Baldwin, P., & Fleming, K. (2003). *Teaching literacy through drama: Creative approaches*. Routledge.
- Başol, G. (2008). Bilimsel araştırma süreci ve yöntem. O. Kılıç & M. Cinoğlu (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (ss. 113-143). Lisans Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (1997). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Pegem Akademi.
- Dirim, A. (2002). *Okul öncesi eğitimde yaratıcı drama*. Esin Yayınevi.
- Grabe, W., & Stoller, F. L. (2002). *Teaching and researching reading*. Pearson Education.
- Gönen, M. & Uyar Dalkılıç, M. (1998). *Çocuk eğitiminde drama, yöntem ve uygulamalar*. Epsilon Yayıncılık.
- Kara, Ö. (2010). Dramayla öykü oluşturma yönteminin Türkçe dersi ikinci kademe öğrencilerinin tutumlarına etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 239-253.
- Karakaya, N. (2007). İlköğretimde drama ve örnek bir uygulama. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 103-139.
- Kuşçu E. (2017). Teaching the anxiety of learning a foreign language that influences high school students in learning French as a second foreign language "The case of Denizli". *Journal of Language and Linguistic Studies*, 13(1), 88-102.
- Kütükçü, H. (2010). *Arapça öğretiminde drama yöntemi ve Arapça dersini yürüten öğretmenlerin bu yöntemi kullanma düzeyleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Richards, J. C., & Renandya W. A. (2002). *Methodology in language teaching*. Cambridge University Press.
- Razon, N. (1982). Okuma alışkanlığında öğretmenlerin rolü. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 7, 19-23.
- Özçelik, N. & Aydeniz, H. (2012). Yaratıcı drama yönteminin üniversite öğrencilerinin akademik başarılarına ve Fransızca konuşmaya yönelik tutumlarına etkisi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(2), 231-248.
- Pincotti, P. (2000). Creative drama and young children: The dramatic learning connection. *Arts Education Policy Review*, 94(6), 24-28. <https://doi.org/10.1080/10632913.1993.9936938>
- San, İ. (2008). *Eğitimde yaratıcı drama*. Naturel Yayıncılık.
- Sağlam, Ç. T. (2018). Yaratıcı drama yöntemiyle farklı kültürleri tanıma ve bir arada yaşama çalışmaları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 13(1), 85-100.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim, öğrenme ve öğretim: Kuramdan uygulamaya*. Anı Yayıncılık.
- Sinatra, R., & Gemake, J. (1983). *Using the right brain in the language arts*. C. Thomas Publisher.
- Tosunoğlu, M. (2002). Türkçe öğretiminde okuma alışkanlığı ve çocukların okuma eğilimleri. *Türk Dili*, 609, 547-563.
- Üstündağ, T. (2001). İletişim sürecinde yaratıcı drama. Oluşum tiyatrosu ve drama atölyesi. N. Aslan (Der.), *Dramaya çok yönlü bakış içinde* (ss. 29-36). Fersa.
- Whiteson, V. (1996). *New ways of using drama and literature in language teaching*. IL Heinemann.
- Yaşar, M. & Aral, N. (2011). Yaratıcı düşünme becerilerinde okul öncesi eğitimin etkisi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3(2), 201-209.
- Yenilmez, K. & Uygan, C. (2010). Yaratıcı drama yönteminin ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin geometriye yönelik öz-yeterlik inançlarına etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(3), 931-942.

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

Teaching approaches, methods and techniques used in foreign language education are of great importance in achieving the goals. Different approaches, methods and techniques have been applied for foreign language teaching and learning for years. Today, when traditional methods are inadequate, the communicative approach widely applied since the 1980s, the mission-based approach that started to be implemented in the 1990s and the action-oriented approach adopted all over the world since the 2000s are the approaches in which the learner is centered and actively involved.

In addition to approaches and methods in foreign language teaching, the search for different techniques that can be used in foreign language education in recent years has also attracted attention. Because the most important element for the learner is the realization of effective and functional learning. Very common techniques in foreign language teaching can be listed as question-and-answer technique, simulation technique, demonstration technique, brainstorming, role play. Today, it is noted that the creative drama technique, which is frequently applied in other fields, has started to be used in foreign language education and various researches are carried out in this field.

One of the areas where research on foreign language education is increasing in Turkey is the use of creative drama technique in foreign language teaching. It is known that the techniques used in the classroom are as significant as the method used in achieving the goal in foreign language education. In current research, it is seen that there is a particular emphasis on application-oriented studies. Foreign language teaching in Turkey varies compared to other countries. At the heart of this difference are significant problems. One of these problems is that traditional teaching methods and techniques are preferred in language teaching where the teacher is active and the student is passive. However, in countries that are successful in foreign language education, the situation is the opposite. Language teaching methods and techniques are applied in which the student is active. In the communicative approach and action-oriented approach, it is seen that teaching is carried out student-centered, especially by using role-playing and creative drama techniques in addition to question and answer technique.

The techniques that lead the student to more applications during the education process are especially role playing and drama techniques. In this direction, both active participation and collaborative learning of the learner envisaged by the action-oriented approach can be realized thanks to the creative drama technique. Again, it is possible for the action-oriented approach to define the learner as a social actor by taking part in activities and tasks thanks to the creative drama technique of the student. While students try to make sense of what they have learned in their own learning process, resuscitating and learning by living extends the memorable time of what they have learned, as well as contributing to their transformation into skills. Therefore, the use of creative drama technique in foreign language teaching is important in order to achieve the goal of studying a foreign language in line with today's requirements.

Different techniques are used in the development of reading ability in foreign language courses, however, it has been observed that the techniques that allow students to learn by doing - living - have lasting effects on the memory of the learners and increase their motivation.

2. METHOD

The aim of this study is to determine the effect of the creative drama technique application based on the action-oriented approach, which is one of the foreign language teaching methods, on the attitudes of 8th grade students to improve their English reading skills.

In this study based on quantitative research method, the experimental model was followed. The study was carried out in the spring semester of the 2019-2020 academic year at Samsun Private Atakum Secondary School affiliated to the Samsun provincial Directorate of National Education central district of Samsun Province. In order to create the experimental pattern of the research, two groups of elementary 8th grade students were selected. One randomly selected group was designated as a 20-person experimental group and the other as a control group of 20 people. The first and last weeks of 14 weeks were spent with pre-testing and final testing. The attitude scale pre-test application in which the same questions were asked within the framework of the application was applied to both the experimental group and the control group students at the end of the process. In both the experimental and control sample groups aimed at improving reading skills, dialogues were selected each week on the development of reading skills from the 8th grade English textbook for students to perform the intended behavior. In the 12-week period, the same dialogues aimed at improving reading ability were processed by including drama activities with the experimental group, while the activities in the control group and existing programs were monitored and processed.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

On the attitude survey scale, students were asked 10 questions. With these questions, it is aimed to measure the effect of using creative drama technique for foreign language reading skills and vocabulary learning, which plays an important role in the development of this skill, on attitude. The 1st, 2nd, 3rd, 5th and 6th questions in the scale are aimed to assess reading ability. The 4th and 8th questions are aimed to assess vocabulary repertuarie, and the 7th, 9th and the 10th questions are aimed to assess grammatical knowledge. The findigs gathered from both of the groups (control and experiemental) reveal the effectiveness of using creative drama techniques in target language learning process.

The findings show a statistically significant difference in reading between experimental and control groups before and after creative drama training, and understanding what the experimental group reads in preliminary and final test results, and a statistically significant difference in word and grammar subdivision attitude scale test results scores.

When the creative drama technique is used, it is seen that the students enjoy education very much and are involved in the process. In addition, it has been observed that the use of creative drama technique in foreign language education reduces students' anxiety levels and increases their participation in lessons. Since they are actively participating in the learning process, it has been determined that they both willingly learn the subjects processed and successfully turn what they have learned into skills. It is believed that incorporating creative drama techniques into the courses together with the activites suggested in the textbook/coursebook may allow students develop their target language skills more effectively.

As a result, the attitude scale of the students in the experimental group, compared with the data obtained from the pretest and final test application, suggests that the use of creative drama technique has greatly altered attitudes towards students' ability to read English.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 25.10.2019

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2019/330

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1.yazarın araştırmaya katkı oranı %70, 2. Yazarın araştırmaya katkı oranı %30'dur.

Yazar 1: Araştırmanın planlanması, verilerin toplanması, verilerin analizi.

Yazar 2: Verilerin analizinde danışmanlık, yöntem ve modelin uyarlanması.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı bulunmamaktadır.